

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.009.07.2020

Piotr Kujawa
Prezes Zarządu
Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Spółka z o.o.
w Bornem Sulinowie
ul. Targowa 5
78-449 Borne Sulinowo

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/045 – Funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi i użytkowymi oraz transgraniczne przemieszczanie odpadów

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Spółka z o.o. w Bornem Sulinowie, ul. Targowa 5, 78-449 Borne Sulinowo ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Piotr Kujawa, Prezes Zarządu Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych Spółka z o.o., od 21 czerwca 2013 r. ²
Zakres przedmiotowy kontroli	Zapewnienie właściwego odbioru i zagospodarowania wytwarzanych na terenie gminy odpadów komunalnych.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2016 r. do dnia zakończenia kontroli ³ , z wykorzystaniem dowodów sporządzanych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie.
Kontroler	Wiesław Kaszak, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/101/2020 z 22 maja 2020 r. (akta kontroli str. 1-3)

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	<p>Spółka prawidłowo, zgodnie z zawartymi z Gminą Borne Sulinowo⁶ umowami, zapewniła odbiór i zagospodarowanie wytwarzanych na terenie Gminy odpadów komunalnych. Sprawowała właściwy nadzór nad ich przemieszczaniem oraz terminowo przekazywała sprawozdania z gospodarki odpadami. Dwa analizowane sprawozdania (za II półrocze 2016 r. za I półrocze 2018 r.) zostały rzetelnie sporządzone. Opracowany przez Spółkę system kontroli umożliwiał monitorowanie odbioru odpadów, zarówno z posesji gminnych, jak i w punkcie selektywnego zbierania odpadów komunalnych⁷.</p> <p>Spółki nie posiadała, mimo obowiązku określonego w przepisie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach⁸, zezwolenia na odbiór selektywnie zebranych odpadów w punkcie selektywnego zbierania.</p>
---------------------	--

¹ Dalej: Spółka lub Przedsiębiorstwo.

² Dalej: Prezes.

³ Tj. do 4 września 2020 r.

⁴ Dz.U. z 2020 r. poz. 1200; dalej: ustawa o NIK.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej: Gmina.

⁷ Dalej: punkt selektywnego zbierania.

⁸ Dz. U. z 2020 r. poz. 797 ze zm.. Dalej: ustawa o odpadach.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Zapewnienie właściwego odbioru i zagospodarowania wytwarzanych na terenie gminy odpadów komunalnych

Opis stanu faktycznego

1. Przedsiębiorstwo utworzone zostało na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie⁹ z 26 kwietnia 2003 r.¹⁰. Umowę Spółki podpisano 10 grudnia 2003 r.¹¹, zarejestrowano w Krajowym Rejestrze Sądowym 9 stycznia 2004 r.

(akta kontroli str. 4-23)

W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 30 czerwca 2020 r. Spółka zawarła z Gminą dziewięć umów dotyczących odbioru odpadów, tj.:

- jedną umowę w 2016 r.¹² na realizację zadania pn. *Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Borne Sulinowo oraz utworzenie, utrzymanie i obsługa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych*,
- cztery umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych¹³,
- cztery umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych¹⁴.

(akta kontroli str. 27-97)

W umowach wskazano m.in., że transport zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów ulegających biodegradacji do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) dla Regionu Wschodniego, zgodnie z *Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem perspektyw na lata 2023-2038*, będzie kierowany do zagospodarowania w Zakładzie Zagospodarowania Odpadów w Mirosławcu, Zakładzie Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Wardyniu Górnym oraz w Zakładzie Zagospodarowania Odpadów w Rymaniu.

(akta kontroli str. 38, 45, 51, 57, 65, 74)

Do ww. umów z 2019 r., Spółka zawarła z Gminą dwa aneksy¹⁵, zgodnie z którymi m.in. transport zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów ulegających biodegradacji kierowany będzie do Zakładu Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Wardyniu Górnym.

(akta kontroli str. 71-73, 82-84)

W umowach z 2020 r. przyjęto, że transport odebranych odpadów komunalnych zmieszanych oraz odpadów ulegających biodegradacji do komunalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych dla Regionu Wschodniego, zgodnie z ww. *Planem*, kierowany będzie do zagospodarowania w Międzygminnym Przedsiębiorstwie Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Wardyniu Górnym (MPGO).

(akta kontroli str. 85, 91)

⁹ Dalej: Rada Miejska.

¹⁰ Uchwała nr V/69/2003.

¹¹ Akt notarialny Repertorium A nr 9274/2003.

¹² Nr: ŚR.272.3.2016 z 23 marca 2016 r.

¹³ Nr: ŚR.272.9.2017 z 21 kwietnia 2017 r.; ŚR.272.7.2018 z 30 kwietnia 2018 r.; ŚR.272.6.2019 z 2 maja 2019 r.; ŚR.272.7.2020 z 30 kwietnia 2020 r.

¹⁴ Nr: ŚR.272.10.2017 z 26 kwietnia 2017 r.; ŚR.272.6.2018 z 30 kwietnia 2018 r.; ŚR.272.5.2019 z 2 maja 2019 r.; ŚR.272.6.2020 z 30 kwietnia 2020 r.

¹⁵ Nr: 1/2020 z 30 stycznia 2020 r. do umowy nr ŚR.272.5.2019 i 1/2020 do umowy ŚR.272.6.2019.

Prezes wyjaśnił, że zostały zawarte aneksy do umów na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych z uwagi na postanowienia umowy wykonawczej podpisanej przez Gminę Borne Sulinowo. Umowa wykonawcza z dnia 10.09.2019 r. na świadczenie usług publicznych w wykonywaniu obowiązków służby publicznej dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi i utrzymania zakładu zagospodarowania odpadów komunalnych reguluje zasady zagospodarowania powstającego na terenie gminy strumienia odpadów, który winien być kierowany do Międzygminnego Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami w Wardyniu Górnym. Na tej podstawie spółka została zobowiązana do kierowania całego strumienia odpadów do MPGO w Wardyniu, a to wymagało zmian umów.

(akta kontroli str. 445-446)

Spółka zawarła w badanym okresie pięć umów¹⁶ z Gminą na utrzymanie czystości na terenie miasta i Gminy w zakresie opróżniania pojemników ulicznych, w tym zwózki odpadów stałych z pojemników ulicznych wraz z uprzątnięciem terenu wokół pojemników i utylizacją odpadów z terenu miasta Borne Sulinowo oraz z terenów miejscowości wiejskich Gminy. Każda umowa zawarta była na okres jednego roku (od 1 stycznia do 31 grudnia).

(akta kontroli str. 98-117)

Spółka zawarła z Gminą w latach 2016-2020 cztery umowy¹⁷, na utrzymanie i obsługę punktu selektywnego zbierania, z tego: trzy umowy (w latach 2017-2019) na utrzymanie i obsługę punktu selektywnego zbierania przy ul. Orła Białego 4 w Bornem Sulinowie i jedną w 2020 r. na utrzymanie i obsługę punktu selektywnego zbierania, przy ul. Wodociągowej w Bornem Sulinowie.

Przedsiębiorstwo zostało zobowiązane m.in. do:

- zapewnienia świadczenia usługi nieodpłatnego przyjęcia odpadów od właścicieli nieruchomości zlokalizowanych na terenie Gminy, takich jak szkło, papier i tektura, tworzywa sztuczne, metale i opakowania wielomateriałowe, odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, kartridże i tonery, opony, baterie, akumulatory, chemikalia oraz opakowania po chemikaliach, przeterminowane leki i opakowania po lekach, świetlówki i żarówki, przepracowane oleje silnikowe, odpady zielone;
- przekazywania (do instalacji odzysku lub unieszkodliwiania odpadów) przyjętych do punktu selektywnego zbierania, selektywnie zebranych odpadów komunalnych;
- przekazywania (przyjętych do punktu selektywnego zbierania od właścicieli nieruchomości) odpadów zielonych bezpośrednio do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów;
- utrzymania w odpowiednim stanie technicznym i higieniczno-sanitarnym, pojemników, kontenerów oraz terenu całego punktu selektywnego zbierania;
- dostarczania Zamawiającemu (Gminie) sprawozdań rocznych o odebranych i zebranych odpadach komunalnych, odebranych nieczystościach ciekłych oraz realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi.

(akta kontroli str. 118-134)

¹⁶ Nr: ŚR.7031.6.2015.KB z 29 grudnia 2015 r., ŚR.7031.16.2016.KB z 30 grudnia 2016 r. ŚR.7031.7.2017.KB z 20 grudnia 2017 r., ŚR.7031.9.2018.KB z 19 grudnia 2018 r., ŚR.7031.8.2019.KB z 12 grudnia 2019 r.,

¹⁷ Nr: ŚR.7021.1.2017 z 20 kwietnia 2017 r. zawarta na okres od 1 maja 2017 r. do 31 grudnia 2017 r., ŚR.7021.3.2017 z 15 grudnia 2017 r. na 2018 r., ŚR. 7021.1.2018 z 19 grudnia 2018 r. na 2019 r., ŚR.272.13.2019 z 12 grudnia 2019 r. na 2020 r.

W umowie na 2020 r. na *Utrzymanie i obsługę Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych–PSZOK, przy ul. Wodociągowej w Bornem Sulinowie*, Przedsiębiorstwo zostało zobowiązane m.in. do:

- ponoszenia wszystkich kosztów związanych z utrzymaniem i obsługą punktu selektywnego zbierania;
- opracowania i przedstawienia Zamawiającemu regulaminu funkcjonowania punktu selektywnego zbierania;
- umieszczenia w miejscu widocznym, ogólnie dostępnym tablicy informacyjnej dotyczącej punktu selektywnego zbierania;
- zapewnienia pracy punktu selektywnego zbierania, minimum trzy dni w tygodniu;
- zapewnienie pomieszczeń socjalnych dla pracowników;
- umożliwienie właścicielom nieruchomości zlokalizowanych na terenie Gminy swobodnego wjazdu na teren punktu selektywnego zbierania;
- zapewnienia świadczenia usługi przyjęcia odpadów od właścicieli nieruchomości Gminy takich jak: papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odpady opakowaniowe wielomateriałowe, odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte kartridże i tonery, zużyte opony, zużyte baterie, zużyte akumulatory, chemikalia i opakowania po chemikaliach, przeterminowane leki i opakowania po lekach, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym, świetłówki i żarówki, przepracowane oleje silnikowe, odpady zielone, odpady tekstyliów i odzieży;
- prowadzenia ewidencji odpadów dostarczanych przez mieszkańców do punktu selektywnego zbierania;
- wydawania każdorazowo w formie papierowej, osobom przekazującym odpady do punktu selektywnego zbierania, karty przyjęcia odpadów;
- przekazywania selektywnie zebranych odpadów komunalnych do instalacji odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.

(akta kontroli str. 130-134)

2. Spółka wpisana była do rejestru działalności regulowanej, prowadzonego przez Burmistrza Bornego Sulinowa¹⁸. Wpis zmieniony został na wniosek Spółki z 26 maja 2020 r. Zmiana dotyczyła nazwy ulicy¹⁹, przy której zlokalizowana była siedziba Przedsiębiorstwa. W okresie objętym kontrolą Spółka nie została wykreślona z rejestru. Przedsiębiorstwo posiadało wpis do bazy danych o produktach i opakowaniach oraz gospodarce odpadami²⁰ z 30 marca 2018 r. pod numerem 000008590, prowadzonej przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego²¹. Spółka posługiwała się numerem rejestrowym na dokumentach ewidencji odpadów (Karta ewidencji odpadów, Karta przekazania odpadów komunalnych).

(akta kontroli str. 135-143)

3. Spółka posiadała bazę magazynowo-transportową²² przy ul. Wojska Polskiego 26 w Bornem Sulinowie²³ (wcześniej do końca marca 2019 r. przy ul. Orła Białego 4 w Bornem Sulinowie). Teren Bazy był ogrodzony, zamykany bramą wjazdową, zabezpieczony w sposób uniemożliwiający wstęp osobom nieupoważnionym. W Bazie nie magazynowano selektywnie zebranych odpadów komunalnych. Jej

¹⁸ Zaświadczenie o wpisie do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, z 5 kwietnia 2013 r. pod numerem 8.

¹⁹ Wcześniej ul. Kruczkowskiego 5 w Bornem Sulinowie, po zmianie ul. Targowa 5 w Bornem Sulinowie.

²⁰ WOŚ.I.7248.7.211.2018.MH.

²¹ Dalej: Marszałek.

²² Dalej: Baza o odpadach.

²³ Nieruchomość stanowiła własność Spółki.

teren był wyposażony w kanalizację zapewniającą zagospodarowanie wód opadowych i ścieków przemysłowych. W Bazie wyznaczono miejsce przeznaczone do parkowania pojazdów²⁴ oraz pomieszczenie (hala) do garażowania samochodów (śmieciarki i sprzęt do przewozu odpadów segregowanych). Na jej terenie znajdował się warsztat do naprawy ww. sprzętu. Baza posiadała część socjalną z wyodrębnionymi dla mężczyzn i kobiet szatniami składającymi się ze strefy „czystej” i „brudnej”. Szatnia męska posiadała dwa natryski, a damska jeden. Na terenie Bazy odbywała się dezynfekcja pojazdów przeznaczonych do przewozu odpadów²⁵.

(akta kontroli str. 144-155, 241-247, 404-405)

4. Uchwalony²⁶ przez Radę Miejską regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy określał m.in. wymagania obejmujące obowiązek selektywnego zbierania odpadów komunalnych, zasady dotyczące selektywnej zbiórki odpadów komunalnych z wydzieleniem określonych frakcji odpadów (np. szkło, papier i tektura, tworzywa sztuczne), zasady dotyczące rodzaju i minimalnej pojemności pojemników i worków przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych oraz zasady dotyczące częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych.

Na podstawie przeprowadzonych oględzin ustalono, że Spółka była w posiadaniu pięciu pojazdów-śmieciarek do odbierania odpadów segregowanych i niesegregowanych oraz czterech pojazdów bez funkcji kompaktującej. Pojazdy były trwale i czytelnie oznakowane, w widocznym miejscu, nazwą firmy, danymi adresowymi i numerem telefonu Spółki. Na terenie Bazy nie było urządzeń do selektywnego gromadzenia odpadów komunalnych przed ich transportem do miejsc przetwarzania. Spółka posiadała kontenery do gromadzenia odpadów segregowanych. Pojazdy i kontenery utrzymane były we właściwym stanie technicznym i sanitarnym oraz zabezpieczone przed niekontrolowanym wydostawaniem się na zewnątrz odpadów, podczas ich magazynowania, przeładunku i transportu. Pojazdy i urządzenia były poddawane myciu i dezynfekcji z częstotliwością gwarantującą zapewnienie im właściwego stanu sanitarnego, nie rzadziej niż raz na miesiąc, a w okresie letnim nie rzadziej niż raz na 2 tygodnie (dezynfekcja odbywała się po każdym wyjeździe i powrocie z trasy w dni robocze w okresie od maja do września). Na koniec każdego dnia roboczego pojazdy były opróżnione z odpadów po ich transporcie do instalacji i były parkowane wyłącznie na terenie Bazy. Konstrukcja pojazdów zabezpieczała przed rozwiewaniem i rozpylaniem przewożonych odpadów oraz minimalizowała oddziaływanie czynników atmosferycznych na odpady.

(akta kontroli str. 241-247, 404-405)

Spółka zawarła umowę²⁷ z Komunikacją Miejską Sp. z o.o. w Szczecinku na świadczenie usług mycia i sprzątnięcia pojazdów Przedsiębiorstwa służących do

²⁴ Miejsca przeznaczone do parkowania pojazdów były zabezpieczone przed emisją zanieczyszczeń do gruntu (teren utwardzony).

²⁵ Pojazdy były myte przez podmiot zewnętrzny poza terenem Bazy.

²⁶ Uchwała nr XVIII/223/2020 Rady Miejskiej z 13 marca 2020 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy. Uchwała ta zastąpiła uchwałę nr XLV/484/2018 Rady Miejskiej z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy, która zastąpiła uchwałę nr XXXIV/375/2017 r. Rady Miejskiej z 19 kwietnia 2017 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy. Uchwała ta zastąpiła uchwałę nr XXV/258/2016 Rady Miejskiej z dnia 30 czerwca 2016 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy. Uchwała zastąpiła Obwieszczenie Rady Miejskiej z dnia 25 września 2014 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie przyjęcia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy. Uchwały zamieszczone na stronie internetowej BIP Urzędu Miejskiego w Bornem Sulimowie.

²⁷ Nr 2/2015 z 22 maja 2015 r.

zbierania i transportu odpadów (Spółka posiadała faktury za mycie sprzętu). Wszystkie pojazdy dezynfekowane były przez pracowników w bazie magazynowo-transportowej po każdym myciu pojazdu, a w okresie pandemii COVID-19 dodatkowo po każdym przyjeździe pojazdu z trasy. W latach 2016 -2019 Spółka korzystała także z użyczonego przez R. Poznań Oddział Barwice stanowiska do mycia pojazdów. Od 2020 r. Spółka korzystała z usług myjni w Bornem Sulinowie.

(akta kontroli str. 445-450, 452)

Pojazdy wyposażone były w system monitoringu XTrack bazującego na systemie pozycjonowania satelitarnego, umożliwiający trwałe zapisywanie, przechowywanie i odczytywanie danych o położeniu pojazdu i miejscach postojów oraz czujników zapisujących dane o miejscach wyładunku odpadów umożliwiający weryfikację tych danych. Na terenie bazy brak było stanowiska do mycia sprzętu. Prezes wyjaśnił, że *Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych dokłada wszelkich starań aby przestrzegać wymagań związanych z odbiorem odpadów komunalnych i szuka rozwiązań poprawiających te zadania. Jednym z takich posunięć jest budowa własnej myjni samochodowej, której rozpoczęcie przewidywane jest na sierpień lub wrzesień 2020 roku. Zgodnie z projektem budowlanym ścieki z myjni odprowadzane będą odrębnym poziomem kanalizacyjnym do miejskiej sieci. Na przyłączy kanalizacyjnym zainstalowany zostanie osadnik piasku i błota OS oraz wysokosprawny separator koalescencyjny związków ropopochodnych typu ESK 6.*

(akta kontroli str. 241-247, 402, 406-422)

W sierpniu 2020 r. nie została rozpoczęta budowa myjni samochodowej.

Prezes wyjaśnił, że *zaplanowane na sierpień lub wrzesień 2020 roku rozpoczęcie budowy myjni samochodowej przesunęło się w czasie. Przedsiębiorstwo posiada kosztorysy inwestorskie z lutego 2020 r. jednak ze względu na panującą pandemię i niepewną sytuację finansową spółki rozpoczęcie inwestycji się przedłużyło. Na dodatek w sierpniu straciły ważność kosztorysy i trzeba było przekazać je do aktualizacji. Obecnie przygotowywane jest postępowanie przetargowe i jak tylko Przedsiębiorstwo otrzyma poprawione kosztorysy inwestorskie będzie ogłaszało postępowanie o zamówienie publiczne.*

(akta kontroli str. 402, 445-446)

Częstotliwość odbioru odpadów zależała z jakiego terenu odpady były zbierane:

- w okresie od stycznia 2016 r. do kwietnia 2020 r. – miasto Borne Sulinowo: z terenów posesji zabudowy jednorodzinnej jeden raz na dwa tygodnie odpady zmieszane oraz odpady segregowane i jeden raz w tygodniu bioodpady; z terenów zamieszkałych budownictwem wielorodzinnym i niezamieszkałych dwa razy w tygodniu odpady zmieszane oraz jeden raz w tygodniu odpady segregowane i bioodpady.

- w okresie od stycznia 2016 r. do kwietnia 2020 r. - teren wiejski Gminy: z posesji zabudowy jednorodzinnej jeden raz na dwa tygodnie odpady zmieszane oraz odpady segregowane i jeden raz w tygodniu bioodpady; z terenów zamieszkałych budownictwem wielorodzinnym i niezamieszkałych jeden raz na dwa tygodnie odpady zmieszane i segregowane oraz jeden raz w tygodniu bioodpady;

- w okresie od maja 2020 r. – miasto Borne Sulinowo: z terenów posesji zabudowy jednorodzinnej jeden raz na dwa tygodnie odpady zmieszane oraz odpady segregowane i jeden raz w tygodniu bioodpady; z terenów zamieszkałych budownictwem wielorodzinnym i niezamieszkałych dwa razy w tygodniu odpady zmieszane oraz jeden raz w tygodniu odpady segregowane (za wyjątkiem szkła – wywóz jeden raz na dwa tygodnie) i bioodpady.

- w okresie od maja 2020 r. – teren wiejski Gminy: z posesji zabudowy jednorodzinnej jeden raz na dwa tygodnie odpady zmieszane oraz odpady segregowane (plastik), jeden raz na dwa tygodnie (V-IX) i jeden raz w miesiącu (X - IV) szkło, jeden raz w miesiącu papier oraz jeden raz w tygodniu bioodpady.

W badanym okresie odpady wielkogabarytowe były wywożone w 2016 r. raz w miesiącu z terenu miasta Borne Sulinowo i dwa razy w roku z terenów wiejskich Gminy. W okresie od stycznia 2017 r. do kwietnia 2020 r. oraz od maja 2020 r. harmonogramy przewidywały wywóz odpadów wielkogabarytowych zarówno z terenów miasta Borne Sulinowo, jak i z terenów wiejskich Gminy, dwa razy na rok. Selektywne zbieranie odpadów z terenu nieruchomości polegało na odbiorze oddzielnymi pojazdami poszczególnych frakcji odpadów, w tym osobno plastik, papier, szkło, bioodpady, odpady zmieszane.

(akta kontroli str. 399-400, 423-426, 429-430)

Prezes wyjaśnił, że mieszkańcy Gminy we własnym zakresie mieli zaopatrzyć się w pojemniki i worki do segregacji. W Przedsiębiorstwie była możliwość zakupu lub dzierżawy pojemników na odpady oraz zakup worków. Spółka stwierdziła w badanym okresie pojedyncze przypadki niesegregowania odpadów przez właścicieli nieruchomości pomimo złożonych deklaracji i informowała o nich Urząd Miejski w Bornem Sulinowie. Zgłoszenia były dokonywane telefonicznie, pisemnie lub za pomocą dokumentacji fotograficznej. Dokonywano także wspólnych oględzin na miejscu stwierdzenia nieprzestrzegania zasad. Spółka nie prowadziła rejestru takich zgłoszeń.

(akta kontroli str. 156-160, 399, 425)

Spółka przekazywała odpady do Instalacji w Wardyniu Górnym bądź w Mirosławcu. Część frakcji odpadów w różnych okresach odbierały także inne podmioty zajmujące się zbieraniem odpadów. Poszczególne frakcje odpadów przekazywane były:

- zmieszane odpady komunalne do Zakładu Gospodarki Odpadami w Wardyniu Górnym (MPGO Wardyń Górny) w okresie od stycznia 2016 r. do lipca 2017 r. i od lutego 2020 r. oraz do Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Mirosławcu (ZUO Mirosławiec) w okresie od sierpnia 2017 r. do stycznia 2020 r.;
- opakowania z tworzyw sztucznych do ZUO Mirosławiec w okresie od stycznia 2016 r. do lipca 2017 r. i od czerwca 2017 r. do Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów w Mirowie (ZZO Mirów);
- zmieszane odpady opakowaniowe do ZUO Mirosławiec i od czerwca 2017 r. do MZUK Złotów;
- inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny (tworzywa sztuczne) od lutego 2020 r. do MPGO Wardyń Górny;
- opakowania z papieru i tektury do ZUO Mirosławiec oraz w okresie od czerwca 2017 r. do maja 2019 r. do T. w Szczecinku, od lutego 2020 r. do MPGO Wardyń Górny;
- opakowania ze szkła do ZUO Mirosławiec w okresie od stycznia 2016 r. do czerwca 2017 r. i do R. Glass Recycling Polska od lipca 2017 r. do stycznia 2020 r., od lutego 2020 r. do MPGO Wardyń Górny;
- zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne do ZUO Mirosławiec w 2016 r., do E. Nowy Tomyśl w latach 2017-2019, styczeń i maj 2020 r. do MPGO Wardyń Górny w kwietniu 2020 r.;
- odpady wielkogabarytowe do ZUO Mirosławiec (od stycznia 2016 r. do stycznia 2020 r.), od lutego 2020 r. do MPGO Wardyń Górny;

- odpady ulegające biodegradacji do ZUO Mirosławiec (od stycznia 2016 r. do stycznia 2020 r.), od kwietnia 2020 r. do MPGO Wardyń Górny;
- leki do P. RYMED w kwietniu 2016 r., do R. Dąbrowa Górnicza w grudniu 2016 r., w maju 2017 r., grudniu 2017 r., październiku 2018 r., do E. S.A. Żyrardów w kwietniu 2019 r. i styczniu 2020 r., do MPGO Wardyń Górny w maju 2020 r.,
- odpady z budowy i remontów w latach 2016-2020 do ZUO Mirosławiec;
- zużyte opony do FPHU Szczecinek (marzec 2016), G. Piechcin (luty 2018 r., styczeń 2020 r.), Skup i sprzedaż opon G.G. (lipiec 2019 r., 2019 r.);
- zużyte świetlówki do E. Nowy Tomyśl (2017-2019);
- farby do A. Szczecin (październik 2019 r.);
- inne zużyte oleje silnikowe, przekładniowe do S. (sierpień 2019 r.).

(akta kontroli str. 161-184, 191-193, 428)

Spółka w badanym okresie nie korzystała ze stacji przeładunkowej. Niektóre odpady (papier i tektura, szkło, zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne, zużyte opony) z selektywnego zbierania przekazywane były do odzysku i recyklingu przy udziale pośredników w okresie od stycznia 2016 r. do stycznia 2020 r., a od lutego 2020 r. wszystkie odpady wywożone były do instalacji, tj. do ZGO Wardyń Górny. Spółka dysponowała dokumentami potwierdzającymi przekazywanie odpadów:

- Karty Przekazania Odpadu (np. zużyte opony);
- Dokument Potwierdzający Wewnątrzspółnotową Dostawę Odpadów Opakowaniowych w celu poddania ich recyklingowi (papier i tektura). Zgodnie z informacją firmy odbierającej odpady przekazane zostały do firmy z Niemiec. Spółka dysponowała kopią potwierdzenia - faktura VAT wystawioną przyjmującemu odpady (opakowania z papieru i tektury);
- Informacja o sposobie zagospodarowania przyjętych odpadów (podmiotu odbierającego) o poszczególnych rodzajach odebranych odpadów komunalnych (opakowania z papieru i tektury, opakowania z tworzyw sztucznych, opakowania ze szkła). Odpady o kodzie 15 01 02 o masie 4,26 Mg²⁸ poddano R12²⁹, w wyniku tego procesu uzyskano odpady o kodach³⁰, które zostały przygotowane do ponownego użycia i recyklingu;
- Informacja firmy odbierającej, że odpady o kodzie 15 01 07 (II półrocze 2019 r. w ilości 105,46 Mg) w całości zostały poddane procesowi recyklingu R5;
- Informacja podmiotu odbierającego odpady (jak wyżej) - odpady o kodzie 15 01 07 (III kwartał 2017 r. w ilości 70,56 Mg) w całości zostały poddane procesowi recyklingu R5³¹;
- Informacja podmiotu odbierającego odpady – odpady dostarczone w II półroczu 2017 r. poddane zostały procesowi R12, w wyniku którego odzyskano np. odpad o kodzie 15 01 06, zawierał różne wysortowane frakcje³², które zostały przekazane innemu uprawnionemu podmiotowi celem poddania ich procesowi recyklingu lub składowane były na składowisku odpadów. Odpady o kodzie 15 01 01 (opakowania z papieru i tektury) zostały w całości przekazane innym podmiotom (poddane dalej procesowi R3³³), odpady o kodzie 15 01 02 (opakowania z tworzyw

²⁸ Masa wyrażona w jednostkach Mg (jedna tona).

²⁹ R12. Wymiana odpadów w celu poddania ich któremukolwiek z procesów wymienionych w pozycji R1-R11

³⁰ 15 01 01 – 0,303 Mg; 15 01 02 – 0,077 Mg; 15 01 07 – 0,176 Mg.

³¹ R5. Recykling lub odzysk innych materiałów nieorganicznych.

³² 15 01 01 (26,80%), 15 01 02 (25,10%), 15 01 04 (8,00%), 15 01 05 (1,90%), 15 01 07 (8,4%), 19 12 12 (29,80%).

³³ R3. Recykling lub odzysk substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (w tym kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania)

sztucznych) w całości zostały przekazane innym podmiotom (poddane dalej procesowi R3), odpady o kodzie 15 01 07 (opakowania ze szkła) zostały w całości przekazane (poddane dalej procesowi R5);

- Informacja podmiotu odbierającego odpady (Instalacja) – np. odpady o kodach³⁴ zostały dostarczone w II półroczu 2019 r. Wyszortowaną frakcję odpadów³⁵ przekazano innemu uprawnionemu podmiotowi. Odpady³⁶ dostarczone w II półroczu 2019 r. poddano procesowi R12 w instalacji. W wyniku tego procesu wysortowano frakcje odpadów, które w zależności od frakcji zostały przekazane uprawnionemu podmiotowi celem poddania ich recyklingowi lub składowane na składowisku odpadów. Odpady o kodzie 15 01 01 (opakowania z papieru i tektury) poddano procesowi R12 w instalacji i uzyskano 83,5% o kodzie 15 01 01 i 16,5% o kodzie 19 12 12, wysortowana frakcje odpadów przekazano uprawnionym podmiotom, odpady o kodzie 15 01 01 ostatecznie poddane zostały procesowi R3; odpady o kodzie 15 01 06 (zmieszane odpady opakowaniowe) poddane zostały procesowi R12 w wyniku, którego uzyskano odpady³⁷. Frakcje niepodlegające składowaniu zostały przekazane uprawnionym podmiotom.

(akta kontroli str. 164-184)

Koszty związane z odbieraniem odpadów od właścicieli nieruchomości wynosiły w poszczególnych latach kontrolowanego okresu odpowiednio: 855,5 tys. zł, 1 129,2 tys. zł, 1 368,0 tys. zł, 1 906,1 tys. zł, 727,4 tys. zł (I-VI 2020), w tym koszty zagospodarowania odpadów wyniosły odpowiednio: 458,0 tys. zł, 478,2 tys. zł, 556,9 tys. zł, 761,9 tys. zł i 104,8 tys. zł. Od lutego 2020 r. koszty zagospodarowania odpadów ponosiła Gmina. Spółka nie posiadała informacji, jaki procent opłaty pobieranej od mieszkańców Gminy, stanowiły koszty Spółki.

Prezes wyjaśnił, że w poszczególnych latach koszty odbioru i zagospodarowania odpadów ulegały zmianie ponieważ z roku na rok mieszkańcy generują coraz więcej odpadów i tak np. w 2016 r. było to ok. 2 191 Mg, a w 2019 r. ok. 2 602 Mg. Ponadto nadal widać ciągły wzrost ilości odpadów zmieszanych, których koszty zagospodarowania również rosną. Cena za przyjęcie poszczególnych odpadów do instalacji na tzw. „bramce” ulega także podwyżkom i tak np. w 2017 r. odpad o kodzie 20 02 03 kosztował ok. 240 zł/Mg a w 2019 r. 320 zł/Mg. Trzeba mieć także na uwadze fakt, że niektóre odpady typu plastik, szkło czy papier były w początkowym okresie przyjmowane bezpłatnie jednak w 2019 roku również za frakcje segregacyjne trzeba płacić. Kolejnym czynnikiem wpływającym na koszty odbioru odpadów jest transport. Do 2017 r. mieliśmy zagwarantowany odbiór odpadów przez instalację jednak od 2018 r. transportujemy odpady do instalacji oddalonej o 60 km. To przekłada się na koszty paliwa. Duży wpływ na wzrost kosztów odbioru mają także koszty wynagrodzeń.

(akta kontroli str. 400, 427, 435)

Spółka nie zawierała umów z właścicielami nieruchomości niezamieszkałych. Zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej z 8 listopada 2012 r.³⁸, Gmina odbierała odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, które nie były zamieszkałe, a na których

³⁴ 15 01 01 – 71,64 Mg; 15 01 06 – 154,28 Mg; 17 06 04 – 0,94 Mg; 17 09 04 114,24 Mg; 20 01 11 – 0,9 Mg; 20 02 01 – 80,68 Mg; 20 03 01 – 958,22 Mg; 20 03 07 – 125,36 Mg.

³⁵ o kodzie 15 01 01 (opakowania z tektury) zostały poddane procesowi R12 w instalacji. W wyniku tego procesu wysortowane zostały frakcje odpadów: kod 15 01 01 – 83,5% i 19 12 12 – 16,5%.

³⁶ Kod 15 01 06 (zmieszane odpady opakowaniowe).

³⁷ o kodach 15 01 01 (25,20%) 15 01 02 (22,00%), 15 01 03 (5,10%) 15 01 04 (2,80%), 15 01 05 (1,90%), 15 01 07 (3,80%), 19 12 12 (39,20%).

³⁸ Nr XXV/308/2012 z 8 listopada 2012 r. w sprawie przejścia obowiązków odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych z terenu Gminy, na których powstają odpady komunalne.

powstawały odpady komunalne. Nieruchomości te do końca 2019 r. objęte zostały tzw. gminnym systemem odbioru odpadów. W 2020 r. zgodnie z przepisem art. 6c ust. 2c ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach³⁹, przystąpienie właściciela nieruchomości do zorganizowanego przez Gminę systemu gospodarowania odpadami komunalnymi było dobrowolne.

(akta kontroli str. 185, 400)

5. Spółka w okresie objętym kontrolą prowadziła jeden punkt selektywnego zbierania, który zlokalizowany był w Bornem Sulinowie przy ul. Wodociągowej. Jego teren był ogrodzony i utwardzony kostką brukową. We wrześniu 2019 r. zainstalowano wizyjny system kontroli miejsc magazynowania odpadów⁴⁰. Przed bramą wjazdową znajdowała się tablica z informacjami m.in. o: godzinach przyjęcia odpadów, nieodpłatnie od mieszkańców gminy Borne Sulinowo (poniedziałek: 14⁰⁰-17⁰⁰; środa i piątek: 12⁰⁰-15⁰⁰) i o rodzajach odpadów (m.in. zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady wielkogabarytowe, dętki i opony rowerowe i samochodowe, odpady zielone, papier tektura, tworzywa sztuczne, metale, szkło); danych adresowych Spółki. Punkt selektywnego zbierania wyposażony był m.in. w wagę samochodową, pomieszczenie biurowe do prowadzenia ewidencji przyjmowanych odpadów oraz obsługi systemu wizyjnego, pojemniki do zbierania odpadów⁴¹. Zlokalizowano w nim także pomieszczenie na odpady niebezpieczne, w którym znajdowały się pojemniki na odpady medyczne pochodzące z gospodarstw domowych oraz beczki na inne odpady (przepracowane oleje silnikowe). W punkcie selektywnego zbierania było również osobne pomieszczenie do niszczenia dokumentów i nośników elektronicznych. Na jego terenie znajdował się ponadto ogródek edukacyjny, w którym zamontowano m.in. makiety przedstawiające segregację odpadów. Punkt selektywnego zbierania wyposażony był w instalację zewnętrzną wodociągową i kanalizacyjną oraz deszczową (z wmontowanym separatorem substancji ropopochodnych).

(akta kontroli str. 198-210, 218-240)

³⁹ Dz.U. z 2020 poz. 1439 ze zm.; dalej: ustawa o utrzymaniu porządku.

⁴⁰ W punkcie zainstalowano system monitoringu wizyjnego. Rejestracja obrazu odbywała się w czasie rzeczywistym przez 24 h na dobę. Zastosowano dysk twardy 3.5-calowy o dużej wydajności dla zapewnienia całodobowego działania. Nagrany materiał przechowywany był na dysku twardym przez 30 dni. Po upływie tego czasu był nadpisany kolejnym miesiącem. Dostęp zdalny odbywał się poprzez protokół P2P niewymagający otwierania portów na routerze. System składał się z ośmiu kamer zamontowanych w wyznaczonych miejscach, tak aby objąć całą powierzchnię punktu selektywnego zbierania. Kamery typu AHD zapewniały przesyłanie obrazu w rozdzielczości 3840x2160 (8.3 MPx). Monitoring wizyjny pozwalał na identyfikację osób i pojazdów. Zastosowano obiektyw motozoom z ogniskową 2.7 ...13.5 mm – możliwość zdalnej regulacji kąta widzenia. Całość systemu podtrzymywana była przez zasilacz UPS. System wizyjny zabezpieczony był przed dostępem osób nieuprawnionych.

⁴¹ - pięć pojemników na odpady o pojemności 1100 l krytych (kosz H), z tego dwa na tworzywa sztuczne (żółte), dwa na papier i tekturę (niebieskie), jeden na szkło (zielone). Pojemniki zlokalizowane były na placu na powierzchni niezadaszonej,

- dwa kosze na odpady o pojemności 240 l, z tego jeden na detergenty i jeden na tonery. Pojemniki zlokalizowane były na placu na powierzchni niezadaszonej,

- trzy kontenery o pojemności 5,5 m³, z tego po jednym odpowiednio: na gruz, na zużyte opony, na zużytą papę. Kontenery zlokalizowane na terenie zadaszonym,

- cztery kontenery o pojemności 7 m³, z tego po jednym odpowiednio na: odpady budowlane, tekstylia, bioodpady i na metale. Kontenery zlokalizowane na terenie zadaszonym,

Punkt selektywnego zbierania posiadał pomieszczenie zadaszone, odgródzone siatką. Wewnątrz znajdowały się: jeden kontener o pojemności 36 m³ na odpady wielkogabarytowe, jeden kontener o pojemności 12 m³ na wielkogabarytowy elektrośprzęt, cztery kosze siatkowe na drobny elektrośprzęt o wymiarach 1240x840x970 mm, pięć pojemników o pojemności 15 l na zużyte baterie, cztery pojemniki o pojemności 20 l na odpady lekowe (nie medyczne), jeden pojemnik na zużyte świetlóówki o wymiarach 1240x500x350 mm, jeden pojemnik na zużyte akumulatory, osiem beczek po 60 l. na oleje silnikowe, cztery pojemniki o pojemności 20 l każdy na odpady medyczne (zużyte strzykawki itp.).

Odpady w punkcie selektywnego zbierania (do lipca 2018 r.) przekazywane były do odpowiednich instalacji w zależności od frakcji odpadów, średnio raz do roku (zmieszane odpady opakowaniowe, odpady wielkogabarytowe elektryczne, leki, opakowania z papieru i tektury). Niektóre odpady przekazywane były w okresie od sierpnia 2018 r. raz na dwa lata (opakowania ze szkła, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zmieszane odpady z budowy i remontów, odpady betonu oraz gruz z rozbiórek i remontów, zużyte opony). Inne odpady, np. świetlówki, farby, przekazywane były raz na trzy lata.

(akta kontroli str. 432-434)

Spółka nie posiadała zezwolenia na prowadzenie punktu selektywnego zbierania. Jak wyjaśnił Prezes, skorzystano ze zwolnienia z obowiązku uzyskania zezwolenia na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 11 ustawy o odpadach. (zagadnienie to szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*”).

(akta kontroli str. 186-189)

W okresie od września 2016 r. do kwietnia 2020 r., na podstawie porozumienia międzygminnego z 12 września 2016 r. w sprawie współdziałania gminy wiejskiej Szczecinek z Gminą, do punktu selektywnego zbierania przyjmowane były również odpady z gminy wiejskiej Szczecinek.

(akta kontroli str. 194-197)

Pomieszczenie biurowe wyposażone było w system informatyczny EasyPsok, który służył do ewidencji przyjmowanych odpadów, wydanych odpadów, przesunięć magazynowych oraz uzyskiwaniu raportów, zestawień, kwitów wagowych KPO⁴², KEO⁴³. System umożliwiał uzyskiwanie informacji do przygotowania sprawozdań dla gmin, a także kontrolę limitów przyjęcia odpadów na jedno gospodarstwo domowe i kontrolowanie stanów magazynowych oraz jakie odpady i w jakiej ilości mogą trafić do poszczególnych miejsc zbierania.

(akta kontroli str. 211-217)

Punkt selektywnego zbierania czynny był trzy dni w tygodniu przez trzy godziny dziennie (poniedziałek 14⁰⁰-17⁰⁰; środa 12⁰⁰-15⁰⁰, piątek 12⁰⁰-15⁰⁰). Mogli do niego przekazywać odpady mieszkańcy Gminy⁴⁴, po okazaniu m.in. dowodu osobistego lub innego dokumentu z wpisanym adresem zamieszkania; kopią złożonej deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

(akta kontroli str. 190, 401)

Zgodnie z uchwałami Rady Miejskiej⁴⁵ w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi do punktu selektywnego zbierania przyjmowane miały być odpady posegregowane, niez mieszane i zanieczyszczone innymi odpadami: szkło, papier i tektura, tworzywa sztuczne, metale i opakowania wielomateriałowe, odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, kartridże i tonery, opony, baterie, akumulatory, chemikalia i opakowania po chemikaliach, przeterminowane leki i opakowania po lekach, świetlówki i żarówki, przepracowane oleje silnikowe, odpady zielone (w 2018 r. zastąpione odpadami ulegającymi

⁴² Karta Przekazania Odpadów.

⁴³ Karta Ewidencji Odpadów.

⁴⁴ Liczba mieszkańców zmniejszyła się z 7 627 w 2016 r. do 7 523 w 2020 r.

⁴⁵Nr XXVI/259/2016 z 30 czerwca 2016 r. i Nr XXVII/290/2016 z 22 września 2016 r., uchwała zmieniająca: Nr XXXIV/376/2017 z 19 kwietnia 2017 r., Nr XLV/485/2018 z 29 marca 2018 r.

biodegradacji). Natomiast zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej z 13 marca 2020 r.⁴⁶ do punktu selektywnego zbierania miały być przyjmowane odpady selektywnie zebrane takie jak wymienione powyżej oraz odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwach domowych w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, odpady tekstyliów i odzieży. Uchwały ustalały limity przyjmowania odpadów: opony – w ilości czterech sztuk/nieruchomość/sześć miesięcy; odpady budowlano-rozbiórkowe w ilości nie większej niż 500 kg rocznie/lokal; materiały izolacyjne i ociepleniowe w ilości nie większej niż 1m³ rocznie/lokal. Zgodnie z regulaminem korzystania z punktu selektywnego zbierania, odpady niebezpieczne płynne powinny znajdować się w oryginalnych opakowaniach producenta. Opakowania powinny posiadać etykiety i nie powinny być uszkodzone. Nie były przyjmowane: odpady zawierające azbest, szyby samochodowe, szkło zbrojone i hartowane, części samochodowe, odpady budowlane zmieszane z innymi odpadami, padłe zwierzęta.

(akta kontroli str. 190, 459-477)

Koszty Spółki związane z utrzymaniem i obsługą oraz z transportem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych zgromadzonych w punkcie selektywnego zbierania w latach 2017-2020 (I półrocze) wynosiły w:

- 2017 r. 71,4 tys. zł, z tego: koszty utrzymania i obsługi punktu 42,2 tys. zł, koszty transportu do instalacji 3,3 tys. zł, koszty zagospodarowania odpadów 25,9 tys. zł. Przychody Spółki z tytułu przekazania odpadów wyniosły 2,1 tys. zł;
- 2018 r. 95,8 tys. zł, z tego: koszty utrzymania i obsługi punktu 52,4 tys. zł, koszty transportu do instalacji 3,5 tys. zł, koszty zagospodarowania odpadów 39,9 tys. zł. Przychody Spółki z tytułu przekazania odpadów wyniosły 1,2 tys. zł;
- 2019 r. 136,5 tys. zł, z tego: koszty utrzymania i obsługi punktu 52,5 tys. zł, koszty transportu do instalacji 7,5 tys. zł, koszty zagospodarowania odpadów 76,6 tys. zł. Przychody Spółki z tytułu przekazania odpadów wyniosły 1,3 tys. zł;
- I półroczu 2020 r. 65,2 tys. zł, z tego: koszty utrzymania i obsługi punktu 26,2 tys. zł, koszty transportu do instalacji 10,8 tys. zł, koszty zagospodarowania odpadów 28,2 tys. zł. Przychody Spółki z tytułu przekazania odpadów wyniosły 0,4 tys. zł.

W ww. okresie Spółka przyjęła do punktu selektywnego zbierania następujące masy odpadów, odpowiednio: 135,223 Mg od 644 osób; 266,652 Mg od 736 osób; 504,593 Mg od 1058 osób i 180,530 Mg od 533 osób.

(akta kontroli str. 431)

6. Spółka nie prowadziła instalacji przetwarzania odpadów komunalnych oraz nie przyjmowała odpadów do składowania. W sierpniu 2015 r. zakończono prace rekultywacyjne składowiska odpadów w Gminie. W badanym okresie odpady kierowane były do składowania w miejscach wyznaczonych przez Marszałka.

(akta kontroli str. 402)

7. Spółka prowadziła sprawozdawczość w zakresie postępowania z odpadami komunalnymi. Burmistrzowi Bornego Sulinowa przekazała sprawozdania podmiotu odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości za: I półrocze 2016 r. (19 lipca 2016 r. oraz dwie korekty: pierwsza przekazana 30 stycznia 2017 r.

⁴⁶ Nr XVIII/224/2020.

i druga 27 marca 2017 r.; II półrocze 2016 r. (30 stycznia 2017 r. oraz jedna 27 marca 2017 r.); I półrocze 2017 r. (31 lipca 2017 r. oraz jedna korekta 4 sierpnia 2017 r.); II półrocze 2017 r. (30 stycznia 2018 r.); I półrocze 2018 r. (31 lipca 2018 r. oraz jedna korekta 31 stycznia 2019 r.); II półrocze 2018 r. (31 stycznia 2019 r.). Sprawozdania były korygowane przez Spółkę w zakresie procesów odzysku, kodów odpadu (np. różne kody świetlówek) lub ilości odpadów związanych z omyłkowym sumowaniem, a także zmiany wzoru sprawozdań. Sprawozdanie za 2019 r. przekazano w bazie o odpadach, do Urzędu 20 sierpnia 2020 r.⁴⁷.

(akta kontroli str. 263-301, 307-330, 336-360, 437)

Spółka przekazała Burmistrzowi Bornego Sulinowa sprawozdania podmiotu prowadzącego punkt selektywnego zbierania za: 2016 r. 30 stycznia 2017 r. (oraz dwie korekty odpowiednio z 23 marca 2017 r. i z 5 czerwca 2017 r.); 2017 r. 31 stycznia 2018 r.; 2018 r. 31 stycznia 2019 r.; 2019 r. przekazane w bazie o odpadach 30 stycznia 2020 r.

(akta kontroli str. 248-262, 302-306, 331-335, 438)

Spółka przekazała sprawozdania podmiotu prowadzącego punkt selektywnego zbierania dla Wójta Gminy Szczecinek za 2016 r., 2017 r. i 2018 r. odpowiednio: 25 stycznia 2017 r., 1 lutego 2018 r., 4 lutego 2019 r. oraz za 2019 r. przekazane w bazie o odpadach 21 stycznia 2020 r.

(akta kontroli str. 361-378, 439)

Spółka sporządziła i przekazywała w badanym okresie do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego roczne sprawozdania o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami za 2016 r., 2017 r. 2018 r. Termin składania rocznego sprawozdania o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami za 2019 r. w bazie o odpadach został przesunięty do 31 października 2020 r.

(akta kontroli str. 379-396)

Masa odebranych i zebranych odpadów, zgodnie ze sprawozdaniami za lata 2016-2020 (do 30 czerwca), wynosiła odpowiednio (w Mg): 2 456,219; 2 534,189; 2 908,458; 3 107,076; 1 406,855, z tego masa zagospodarowanych odpadów komunalnych wynosiła odpowiednio: 2 346,111; 2 434,555; 2 709,919; 2 904,650; 1 332,723. Według sposobu zagospodarowania, masa odpadów komunalnych wynosiła (w Mg):

- D10 - przekształcanie termiczne na łądzie odpowiednio: 0,171; 0,218; 0,141; 0,039; 0,095;
- R3, odpowiednio: 186,800; 67,180; 61,437; 216,422; 56,980;
- R5, odpowiednio: 160,560; 160,910; 165,070; 148,548; 82,268;
- R12, odpowiednio: 1 998,580; 2 206,252; 2 483,272; 2 539,641; 1 193,380;
- masa odpadów zmagazynowana w danym roku odpowiednio: 110,108; 99,630; 197,550; 202,426; 74,132.

(akta kontroli str. 440)

Analiza dwóch wybranych sprawozdań dla Burmistrza Bornego Sulinowa (za II półrocze 2016 r. za I półrocze 2018 r.) wykazała ich zgodność z kartami przekazania odpadów komunalnych, dokumentami WZ i kwitami wagowymi.

(akta kontroli str. 441-444)

⁴⁷ W związku z przepisami art. 7 ustawy z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. poz. 875, ze zm.). Termin złożenia sprawozdania został przesunięty na 31 sierpnia 2020 r.

W latach 2016-2020 (do 30 czerwca) w Spółce nie były przeprowadzane kontrole przez Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie, pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego lub Burmistrza Bornego Sulinowa.

(akta kontroli str. 402)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość:

W okresie objętym kontrolą Spółka nie posiadała zezwolenia na selektywne zbieranie odpadów komunalnych w punkcie selektywnego zbierania.

(akta kontroli str. 186-189)

Zgodnie z art. 41 ust. 1 ustawy o odpadach prowadzenie zbierania odpadów wymaga uzyskania zezwolenia.

Prezes wyjaśnił, że *Spółka nie posiada zezwolenia na zbieranie odpadów w punkcie selektywnego zbierania ponieważ skorzystała ze zwolnienia wynikającego z art. 45 ust. 1 pkt 11 ustawy o odpadach. Przedstawiony przepis mówi o zwolnieniu gminy z obowiązku uzyskania zezwolenia na zbieranie odpadów, a właścicielem spółki jest właśnie Gmina Borne Sulinowo. Jako organ założycielski tj. Gmina określa przedmiot działalności spółki i to ona może przekazywać swojej spółce do wykonania zadania własne. Toteż uchwałą nr XXIX/309/2016 Rady Miejskiej z dnia 14.11.2016 r. powierzono Spółce zadania własne Gminy w zakresie utworzenia i prowadzenia punktu selektywnego zbierania. Skoro Spółka wykonuje zadania własne Gminy to wydaje się słuszną możliwość korzystania ze zwolnienia z obowiązku co zresztą potwierdza opinia prawna sporządzona przez Kancelarię Adwokacką.*

(akta kontroli str. 436)

Zgodnie z art. 45 ust. 1 pkt 11 ustawy o odpadach z obowiązku uzyskania odpowiednio: zezwolenia na zbieranie odpadów lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów zwalnia się punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych prowadzony samodzielnie przez gminę lub wspólnie z inną gminą lub gminami.

Przedsiębiorstwo jest spółką komunalną z ograniczoną odpowiedzialnością, nie jest jednostką organizacyjną Gminy. Jako spółka jest zobowiązane posiadać zezwolenie, o którym mowa w art. 41 ust. 1 ustawy o odpadach.

Zwolnienie z obowiązku posiadania zezwolenia na zbieranie odpadów dotyczy jedynie punktów selektywnego zbierania odpadów prowadzonych samodzielnie przez gminę lub wspólnie z inną gminą lub gminami i nie dotyczy spółek komunalnych.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujący wniosek:

Wniosek Uzyskanie zezwolenia na selektywny odbiór odpadów komunalnych w punkcie selektywnego zbierania.

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnia 22 października 2020 r.

Kontroler
Wiesław Kaszak
specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor

.....

.....